

334. 5 (471 Kükka) "1939" Keskis-Sata-
seuran Ol.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE RL

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS
VUODELTA 1939

45468

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen r.l.

varsinainen

KEVÄTKOKOUS

pidetään Kiikan Työväentalossa huhtikuun 28 p:nä 1940
kello 13.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. esitetään johtokunnan vuosikertomus, sekä hallinto-
neuvoston ja tilintarkastajain siitä antama lausunto ja vah-
vistetaan tilinpäätös.

2. päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokun-
nalle ja hallintoneuvostolle, sekä muista toimenpiteistä, joi-
hin osuuskunnan kuluneen vuoden hallinto ja siitä annettu
kertomus saattavat antaa aihetta.

3. päätetään ylijäämän käyttämisestä.

4. valitaan tilintarkastajat vuodelle 1940.

5. valitaan edustajat keskusjärjestöjen kokouksiin 1940.

6. päätetään hallintoneuvoston ja osuuskunnan jäsenten
esittämistä asioista.

Kiikassa huhtikuun 8 p:nä 1940.

KALLE POHJA.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA 1939

TALOUSELÄMÄ SUOMESSA V. 1939.

Maamme talouselämässä*vuosi 1939 muodostui kohtalokkaaksi. Elokuun loppuun asti on kehitystä kuitenkin pidettävä lähipitäen normaalisenä, vaikkakin kärjistyvä poliittinen jännitystila löi siihen oman leimansa. Vuonna 1937 alkanut yleismaailmallinen laskusuhdanne jatkui edelleen ja se vaikutti painostavasti myöskin meidän maamme kuluneen vuoden suhdannekehitykseen. Useilla aloilla oli kuitenkin havaittavissa nousevaakin suuntaa. Sahateollisuustuotteiden kysyntä alkoi keväällä vilkastua, ja hinnat kehittyivät aivan vuoden alkua lukuunottamatta nousevaan suuntaan. Sen sijaan paperiteollisuustuotteiden hinnat pysyivät jatkuvasti heikkoina. Samaten oli maataloustuotteiden hintojen laita. Sen sijaan kotimarkkinateollisuus työskenteli korkeasuhdanteessa, ja varsinkin rakennustoiminta oli suursodan puhkeamiseen saakka erinomaisen vilkasta. Elokuun loppuun mennessä oli vienti edellisen vuoden vastaavan ajan vientiä suurempi ja tuonti vastaavasti jonkin verran pienempi, joten vientiylijäämä tällöin muodostui huomattavan edulliseksi. Sato muodostui edellisen vuoden satoa hiukan heikommaksi. Varsinkin heinä kärsi alkukesän kuivuudesta. Rahamarkkinat olivat edelleenkin keveät, pankkien ottolainauksen ollessa huomattavasti antolainausta suuremman.

Eurooppalaisen sodan alkaminen syyskuun 1. päivänä antoi ensimmäisen iskun maamme talouselämän kauniille kehitykselle. Kuluttajien keskuudessa oli havaittavissa tavaroiden varastoonottoa sekä runsasta talletusten ulosottoa pankkilaitoksista, mistä syystä näiden olikin turvauduttava talletusten ulosoton säännötelyyn. Vientimme tosin kuljetuksen vaikeutumisesta ja useiden laivojen upotuksesta huolimatta jatkui rahtien sekä tavaroiden hintojen yhä kohotessa. Mutta samalla havaittiin, että monen tärkeän tavaran tuonti vaikeutui ehkä vieläkin enemmän. Monet tavarat eri maissa joutuivat vientikieltojen alaisiksi ja kun näihin tavaroihin kuuluivat myös eräät raaka-aineet, merkitsi se teollisuutemme toiminnan vaikeutumista. Maamme valtiovallan taholta pantiin lisäksi toimeen tuonnin erikoisvalvonta. Sen jälkeen kuin sodanuhka lokakuun alusta alkaen kohdistui myöskin omaan maahamme, aiheuttivat siitä johtuvat häiriöt monen-

laisia haittoja maamme talous- kuten muullekkin elämälle. Niinpä valtiolta pani toimeen eräiden tuonnista riippuvien tavara-laatuojen kulutuksen säännöstelyn, joka laadultaan kuitenkin oli verraten lievä.

Sodan alkaminen Neuvostoliiton tekemän hyökkäyksen muodossa merkitsi tietenkin talouselämämme ankaraa järkytystä. Sekä kulutuksessa että tuotannossa oli sovittauduttava uusiin olosuhteisiin, jotka ilmenivät viennin edelleen vaikeutumisena sekä tuonnin supistumisena, työvoiman vähenemisenä sotapalvelukseen kutsumisen johdosta jne. Vuoden viimeinen kuukausi merkitsi juuri tällaista sopeutumisaikaa, minkä jälkeen talouselämämme jälleen mahdollisimman tehokkaasti alkoi toimia uusissa olosuhteissa.

Kaikesta huolimatta oli niin kotimarkkina- kuin vientiteollisuutemmekin edelleen vilkkaassa käynnissä ja ulkomaankaupan vuositase osoitti epänormaalista olosuhteista huolimatta suotuisaa tulosta.

LIIKKEEMME TOIMINTA V. 1939.

Liikkeemme toiminta, huomioimalla, että työolot toimialueellamme eivät olleet kovinkaan hyvät, verrattuna edellisiin vuosiin, muodostui kuitenkin tyydyttäväksi. Myynti pysytteli edellisen vuoden tasoissa ja toiminta normaalisenä aina syyspuolelle vuotta, jolloin sota Euroopassa alkoi. Sodan vaikutus alkoi tuntua heti. Hinnat nousivat jyrkästi, tavarain saanti vaikeutui ja säännöstely eräiden kulutustavarain kohdalla alkoi. Suomen ja Neuvostoliiton välinen sota vaikutti tietysti vieläkin tuhoisammin kaikkeen talouselämäämme, myöskin liikkeemme toimintaan. Osa henkilökuntaa joutui reserviin, kaikenlaisia kuljetusvaikeuksia ja yhä suurempaa tavarain puutetta esiintyi. Kuitenkin kaikista näistä vaikeuksista on selviydytty verrattain hyvin, sillä myöskin kuluttajaväestö on suhtautunut ymmärtämyksellä kaikkiin näihin puutteellisiin, joita loppuvuoden toiminnassa on esiintynyt.

Liikkeemme toiminta selviää lähemmin seuraavassa:

JÄSENISTÖ.

Vuoden ajalla liittyi osuuskuntaamme uusia jäseniä 31. Paikkakunnalta poismuuton tähden on eronnut ja erotettu 13 ja kuollut 7. Jäsenmäärä oli vuoden lopussa 901, jakautuen ammattiensa perusteella seuraavasti:

Jäsenten ammattiryhmittely on seuraava:

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia	63	14	77
2. Pienvilj. ja torppareita	71	18	89
3. Maataloustyöväkeä	130	30	160
4. Virkamiehiä ja suurliikkeenharjoitt. .	—	1	1
5. Pikkuliikkeenharjoittajia ja konttor. .	57	17	74
6. Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	398	72	470
7. Muuta työväkeä	5	2	7
8. Vap. ammattien harjoittajia	—	1	1
9. Muita	3	5	8
10. Ryhmjäseniä	—	—	14
	727	160	901

TOIMIPAIKAT.

Uusia myymälöitä avattiin kuluneen vuoden aikana seuraavasti:

Myymälä n:o 9 Kauvatsan pitäjän Yttilän kylässä maaliskuun 1 p:nä, sekä myymälä n:o 10 Tyrvään pitäjän Roismalan kylässä jouluk. 4 p:nä.

Liikkeellämme oli vuoden vaihteessa toiminnassa 10 myymälää, 8 jakamoja ja leipomo.

LIIKEVAIHTO.

Liikkeemme myynti oli mk 6.794.403:80. Edelliseen vuoteen verrattuna nousi myynti mk 155.643:85 eli 2,34 %.

Eri kuukausien osalle jakautui myynti seuraavasti:

Tammik.	377.061:71	— 15.495:99	— 3,95 %
Helmik.	428.542:37	— 14.266:48	— 3,20 »
Maalisk.	503.627:87	+ 11.154:37	+ 2,26 »
Huhtik.	527.358:92	+ 6.434:72	+ 1,24 »
Toukok.	587.978:75	+ 41.712:12	+ 7,64 »
Kesäk.	612.412:36	— 4.769:77	— 0,77 »
Heinäk.	629.770:15	+ 54.599:68	+ 9,49 »
Elok.	647.449:55	+ 23.338:25	+ 3,74 »
Syysk.	613.629:40	+ 56.128:—	+ 10,07 »
Lokak.	570.178:10	+ 13.480:82	+ 2,42 »
Marrask.	507.173:22	— 36.635:41	— 0,67 »
Jouluk.	789.221:40	+ 19.963:49	+ 2,60 »
	Yhteensä 6.794.403:80	+ 155.643:85	+ 2,34 %

Myymlöiden kesken jakautui myynti seuraavasti:

N:o					
1	Kiikka	1.516.340:20	— 71.483:40	— 4,5	%
2	Kiimajärvi ..	271.702:70	+ 19.387:95	+ 7,7	»
3	Kauvatsa ...	1.171.530:50	— 149.438:30	— 11,3	»
4	Illo	560.409:—	+ 81.450:25	+ 17,0	»
5	Karkku	911.160:30	+ 183.005:85	+ 25,13	»
6	Tyrvää	815.693:20	— 42.383:25	— 4,9	»
7	Sääkskoski ..	573.065:40	— 27.077:35	— 4,51	»
8	Kiikoinen ...	287.157:25	+ 82.201:45	+ 40,1	»
9	Yttälä	202.200:25	+ 202.200:25	+ 100,0	»
10	Roismala	18.287:80	+ 18.287:80	+ 100,0	»
	Leipom. tukkum.	51.008:95	— 75.244:40	— 15,3	»
	Varaston »	415.848:25	— 65.263:30	— 56,2	»
	Yhteensä	6.794.403:80	+ 155.643:85	+ 2,34	%

Eri kuntien kesken jakautui myynti seuraavasti:

Kiikan kunta ...	2.348.451:90	eli	34,60	%	edell. v.	34,93	%
Kauvatsan » ...	1.946.796:15	»	28,79	»	»	28,94	»
Tyrvään » ...	833.981:—	»	12,5	»	»	12,93	»
Karkun » ...	911.160:30	»	13,42	»	»	10,97	»
Kiikoisten » ...	287.157:25	»	4,23	»	»	3,08	»
Tukkumyyntit ..	466.857:20	»	6,55	»	»	9,15	»
Yhteensä	6.794.403:80	eli	100,00	%	edell. v.	100,00	%

LEIPOMO.

Leipomon valmistus oli mk 308.071:10 netto. Tästä määrästä myytiin omissa toimipaikoissa mk 257.062:15 eli 83,5 % ja jälleenmyyjille mk 51.008:95 eli 16,5 %. Edellisenä vuotena vastasivat määrät olivat 58,55 % ja 41,45 %.

Eri kuukausina oli leipomon valmistus seuraava:

Tammikuu	30.498:40	Heinäkuu	27.952:65
Helmikuu	30.219:05	Elokuu	28.221:30
Maaliskuu	34.939:35	Syyskuu	22.138:10
Huhtikuu	24.314:40	Lokakuu	17.325:95
Toukokuu	24.703:05	Marraskuu	16.704:65
Kesäkuu	24.190:25	Joulukuu	26.863:95
		mk	308.071:10

Valmistus jakautui eri leipäryhmien kesken seuraavasti:

Ruokaleipää ..	118.761:40	eli	38,55	%	edell. v.	38,00	%
Kahvileipää	123.382:50	»	40,05	»	»	40,80	»
Sokerileipää	65.927:20	»	21,40	»	»	21,20	»
Yhteensä	308.071:10	eli	100,00	%	edell. v.	100,00	%

TAVARAIN HANKINTA.

Osuustukkukauppa on edelleenkin ollut suurin tavarain hankkijamme. Ostot jakautuivat eri myyjien kesken seuraavasti:

Osuustukkukaupalta	4.742.194:30	eli	75,12	%	edell. v.	73,68	%
KKlta	51.581:55	»	0,82	»	»	0,77	»
Osuuskaupoilta	72.721:50	»	1,15	»	»	0,98	»
Yksityisiltä	117.935:55	»	1,87	»	»	3,90	»
Käteisostot	1.328.195:05	»	21,04	»	»	20,70	»
Yhteensä	6.312.627:95	eli	100,00	%	edell. v.	100,00	%

Eri tavaralaatuja hankittiin seuraavasti:

Ravinto- ja nautintoaineita	4.273.562:53	eli	67,70	%
Taloustavaroita	131.690:71	»	2,09	»
Lyhyttavaroita	79.742:60	»	1,26	»
Rautateoksia ja rakennustarpeita ...	1.125.700:94	»	17,83	»
Tekstiili- y.m. teollisuustuotteita ...	479.920:22	»	7,60	»
Jalkineita ja nahkateoksia	222.010:95	»	3,52	»
Yhteensä	6.312.627:95	eli	100,00	%

SÄÄSTÖKASSA.

Säästökassan toimintaan vuoden loppupuolella vaikutti sota-tilanne sen, että talletuksia otettiin tavallista runsaammin ulos, joten talletuskanta aleni mk:lla 74.133:86.

Säästökassan toiminta selviää seuraavassa:

Talletukset 1/1 — 39	676.183:24
Nostettu 329 erässä	394.614:48
Talletettu 263 »	294.057:—
	100.557:48
Korkoja liitetty	26.423:62
Talletukset 31/12 — 39	mk 602.049:38

Vastakirjoja oli käytännössä 1/1 —39	358
» avattiin	41
» lopetettiin	15
» käytännössä 31/12 —39	384

KIINTEISTÖT.

Vuoden kuluessa rakennettiin liikkeellemme yksi myymälä-rakennus Tyrvään pitäjän Roismalan kylään.

Leipomolle tehtiin kellari ja Karkun myymälähuoneusto korjautettiin perusteellisesti.

Kaikkiaan käytettiin kiinteistöjen hankintaan ja korjauksiin mk 193.669:40, mistä summasta on kiinteistökuluihin kirjattu mk 12.997:50. Kiinteistöjen arvoista poistettiin mk 25.671:90, jääden niiden kirjanpitoarvoksi mk 680.000:—.

KALUSTOT.

Uusia myymäläkalustoja hankittiin 3 myymälään, nim. Karkun, Yttilän ja Roismalan myymälöihin. Tyrvään myymälään hankittiin jäädyttämö, leipomon, Kauvatsan ja Karkun myymälöihin jäädytysvitriinit. Lisäksi ostettiin myymälöihin automaattivaakoja, sähkökahvimylly y.m. välttämätöntä kalustoa.

Kalustojen hankintaan käytettiin mk 137.473:35. Tilinpäätöksessä poistettiin niiden arvoista mk 20.473:25, jolloin kirjanpitoarvoksi jäi mk 242.000:—.

PALOVAKUUTUKSET.

Osuuskunnan omaisuus on palovakuutettu Keskinäisessä Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansassa seuraavista summista:

Tavaravarastot	1.829.000:—
Kiinteistöt	1.077.060:—
Kalustot	401.400:—
	<u>mk 3.308.000:—</u>

HUOLTOTOIMINTA.

Liikkeemme henkilökunta on ollut tapaturma- ja ryhmähenkivakuutuksessa. Jäsenet hautausapuvakuutuksessa.

Kumminlahjapaketit jätettiin pois tämän vuoden alusta ja annetaan nyt samoilla ehdoilla kuin aikaisemmin kapaloaatepaketti säästökassamme vastakirja, johon on talletettu 100 mk. Näitä talletuksia jaettiin vuoden aikana 24 eli 2.400 mk.

Vapaan kansanhuollon keskuksille liikkeemme toimialueilla myönnettiin vuoden aikana varoja 3.650 mk käytettäväksi reserviläisten ja siirtoväen avustamiseksi.

Hautausapuvakuutuksia maksettiin 5 tapauksessa yhteensä 2.300 mk.

VALISTUSTYÖ.

Tavanmukaisia osuustoiminnallisia juhlia järjestettiin liikkeemme alueella 7, joissa puhujana oli R. Lahti KKsta.

Kuluttajain Lehteä on tilattu 889 vkrt. Osuusliike-lehteä 11 vkrt ja Työtoveri-lehteä 19 vkrt.

Erilaisia lentolehtisiä on jaettu. NM-toimikunnat ovat järjestäneet ompeluiltoja ja osuustoiminnallisia illanviettoja.

NM-TOIMIKUNNAT.

NM-toimikuntiin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt: Kauvatsalla: Aili Tasku, Alma Virkalevo, Tyyne Heino, Selma Heinenen, Elli Kaski, Elma Tähtinen ja Tuure Tähtinen. Karkussa: Saida Laine, Bertha Antila, Jenny Kallio, Inkeri Järvinen, Siiri Järvinen ja Esko Ukkola. Tyrväässä: Emmi Pohja, Naimi Heinenen, Saima Koivumäki, Kerttu Kapanen ja Toivo Kosonen. Kiikoisissa: Emmi Rajala, Eeva Välimäki, Anna Lehtonen, Hilda Nokari, Suoma Vailin, Anni Lehtinen ja Heikki Koivuranta.

Ompeluiltoja ja muita illanviettoja NM-toimikunnat ovat järjestäneet.

HALLINTONEUVOSTO.

Hallintoneuvostoon ovat kuuluneet Väinö Ojala, Kalle Pohja Tyrvästä, Yrjö Järvinen Karkusta, Frans Haanpää ja Frans Salmela Kauvatsalta, Lauri Nokari Kiikoisista, Eino Jyränoja ja Oskari Salminen Kiikasta.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Väinö Ojala ja sihteerinä L. Mäntylä.

Hallintoneuvosto on pitänyt 4 kokousta ja käsitellyt 37 asiaa.

JOHTOKUNTA.

Johtokuntaan ovat kuuluneet L. Mäntylä, A. Suuniittu ja Kalle Lehtinen. Johtokunta on pitänyt 13 kokousta, joista pöytäkirjaan on merkitty 75 §. Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut L. Mäntylä, joka myöskin on kirjoittanut johtokunnan pöytäkirjat.

MYYMÄLÄNEUVOSTOT.

Myymäläneuvostoihin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:
Kiikassa: E. Jyränoja, Vilho Lehtinen, Sulo Viitanen, Kalle Leino ja Niilo Ruusunen.

Kiimajärvellä: Osk. Salminen, Kalle Virtanen ja Jaakko Pajunen.

Kauvatsalla: Frans Haanpää, Vilho Seppälä, Paavo Lähtenmäki, Toini Andersson, Haartti Heino ja Selma Heinonen.

Illossa: Kalle Välimäki, Kalle Heikkilä ja Eero Heinänen.

Karkussa: Yrjö Järvinen, K. Hakanen, Toivo Mäkinen, Siiri Järvinen ja Jenny Kallio.

Tyrväässä: Kalle Pohja, Yrjö Lastunen, Hannes Mäkelä, Osk. Tyrvänen ja Väinö Ojala.

Sääkskoskella: Frans Salmela, Vilho Kröpi, Reino Lohennenä ja Otto Nieminen.

Kiikaisissa: Lauri Nokari, Lauri Lehtonen, Lauri Hakala, Martti Yli-Nokari ja Yrjö Vallin.

Yttilässä: Vilho Kröpi, Veikko Koskinen ja Lauri Heinonen.

Roismalassa: Väinö Jalonen, Artturi Tamminen, Erkki Huh-tala ja Vihtori Juurikivi.

Myymäläneuvostot ovat pitäneet 78 kokousta.

TILIENTARKKAILU.

Vuoden 1939 tilit ja kirjanpidon ovat tarkastaneet KKn määräämänä T. J. Puumalainen sekä osuuskuntakokouksen valitsemina Hugo Tuominen ja Vilho Kröpi.

Hallintoneuvoston valitsemina kuukausitarkkailijoina ovat toimineet Hugo Tuominen ja Eino Jyränoja, sekä johtokunnan puolesta A. Suuniittu. Tarkastuksen he ovat toimittaneet vuoden kuluessa 12 kertaa.

Myymäläin kassantarkastuksista ovat huolehtineet myymäläneuvostot.

OSUUSKUNTAKOKOUKSET.

Osuuskuntakokouksia pidettiin 1 keväällä. Syksyllä oli aikomus valita edustajisto osuuskuntakokousten tilalle, mutta tilanne muuttuikin niin, että edustajiston vaaleja ei voitukaan pitää, joten vaalit oli siirrettävä.

Aluekokouksia on pidetty 12.

EDUSTUS KESKUSJÄRJESTÖISSÄ.

Osuuskuntamme edustajina KKn, OTKn, Kansayhtiön ja Hämeen—Satakunnan osuuskauppaliiton kokouksissa ovat olleet v. 1939 Kalle Lehtinen, Frans Salmela ja L. Mäntylä.

HENKILÖKUNTA.

Henkilökunnassa on tapahtunut vuoden aikana vähäisempiä muutoksia. Kauvatsan myymälän monivuotinen hoitaja Tuure Tähtinen muutti pois. Hänen tilalleen valittiin Sääkskosken myymälän hoitaja A. Lehtinen. Sääkskoskelle valittiin K. Leino. Yttilän myymälän hoitajaksi valittiin P. Pohja ja hänen sieltä siirryttyä Roismalan myymälään neiti Anna-Liisa Tulirinta. Leipomon mestariksi M. Starkin tilalle valittiin R. A. Tulirinta.

Eri toimipaikoissa oli henkilökuntaa seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Konttorissa	1	1	2
Myymälöissä	9	10	19
Varastossa	3	—	3
Leipomossa	2	3	5
Yhteensä	15	14	29

TALOUDELLINEN ASEMA.

Tilivuoden aikana on taloudellinen asema liikkeessämme edelleen vahvistunut. Ylijäämä ilman poistoja oli mk 168.118:85 ja poistojen jälkeen mk 121.973:70. Kun viime vuoden ylijäämästä tehdään sääntöjen mukaiset rahastosierrot, tulevat osuuspääoma ja rahastot nousemaan noin 800.000 markkaan.

Tulostaseen mukaan jakautuivat tulot ja menot seuraavasti:

Tulot:		Menot:	
Myynnistä	9,26 %	Palkat	4,73 %
Tuotannosta	1,14 »	Yleiskulut	3,77 »
Kassa-alennukset	0,34 »	Korot	1,11 »
Vuosialennukset	0,90 »	Poistot	0,68 »
OTKn ylijäämänpal. .	0,45 »	Ylijäämä.....	1,80 »
Yhteensä	12,09 %	Yhteensä	12,09 %

OMAIUUUSTASE

Varat:

Rahaa kassassa	128.706:60
Pankkitalletukset	15.509:05
Tavaravarastot	1.547.791:85
Saatavat	113.000:—
Tilisaatavat	671:80
Kalustot	242.000:—
Kiinteistöt	680.000:—
Arvopaperit	184.612:—
	<u>mk 2.912.291:30</u>

TULOSTASE

Tulot:

Myynnin ja tuotann. ylij.	705.875:—
Kassa-alennukset	23.373:—
Vuosialennukset	61.230:79
OTKn ylijäämän palautus	31.041:—
	<u>mk 821.519:79</u>

31/12 1939.

Velat:

Tilivelat	842.988:06
Tunnusteet	600.000:—
Velkakirjalainat	6.620:36
Säästökassa	602.049:38
Osuuspääoma	90.112:15
Rahastot	623.347:66
Maks. kustann.	25.000:—
Käytt. ylijäämä	200:—
Tilikauden ylijäämä	121.973:70
	<u>mk 2.912.291:30</u>

1/1—31/12 1939.

Menot:

Palkat	321.415:45
Yleiskulut	241.998:20
Korot	75.519:59
Verot	14.467:70
Poistot kalust.	20.473:25
Poistot kiint.	25.671:90
Tilikauden ylijäämä	121.973:70
	<u>mk 821.519:79</u>

YLIJÄÄMÄN KÄYTTÖ.

Ylijäämä	121.973:70
Sääntöjen mukaan:	
Vararahastoon 50 %	60.986:85
Käyttörahaastoon 10 %	12.197:40
	48.789:45
Edell. vuoden käytt. ylij.	200:—
Jää osuuskuntakokouksen käytettäväksi	mk 48.989:45

Johtokunta ehdottaa tämän summan käytettäväksi seuraavasti

Ylijäämän palautusrahaastoon	43.000:—
Osuuspääoman korkorahaastoon	4.000:—
Hautausapurahaastoon	1.000:—
Johtokunnan käyttörahaastoon	989:45
	mk 48.989:45

Ylijäämää ehdottaa johtokunta palautettavaksi 1 %.
Osuuspääomalle korkoa 5 %.

Tämän jälkeen tulevat osuuskunnan rahastot oiemaan seuraavat:

Vararahasto	520.915:46
Käyttörahaasto	139.922:73
Hallintoneuvoston käyttörahaasto ...	7.696:—
Johtokunnan käyttörahaasto	2.989:45
Hautausapurahaasto	2.700:—
Osuuspääoman korkorahaasto	10.037:15
Osuuspääoman takaisinmaksurahaasto	3.230:12
	687.490:91
Ylijäämän palautusrahaasto	58.030:45
	mk 745.521:36

Kiikassa maaliskuun 00 päivänä 1940.

JOHTOKUNTA.

L. MÄNTYLÄ. A. SUUNIITTU. K. LEHTINEN.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen r.l. varsinaisen osuuskuntakokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuusliikkeen vuoden 1939 tilien tarkastuksen. Tutustuttuamme tilinpitoon, pöytäkirjoihin, asiapapereihin sekä käytännössä oleviin valvonta- ja tarkkailutapoihin olemme todenneet seuraavaa:

1. Tilien avaus oli suoritettu oikein samoin kuin tilinpäätöskin. Kirjanpito siihen liittyvine erikoisjärjestelmineen on tarkoituksen mukaisesti järjestetty ja oli se oikein ja huolellisesti hoidettu.

2. Kassavarojen hoito, tulo- ja menotositteiden kirjaus ja hallintoelinten taholta tapahtuva tarkkailu olivat moitteettomalla kannalla. Käteiskassa oli laskettaissa kassatilin saldon mukainen. Pankkitilin saldon paikkansapitävyydestä hankittiin tilintarkastuksen kuluessa selvitys.

3. Tilinpäätöksen perusteet ovat mielestämme hyväksyttävät niin hyvin tavaravarastoihin kuin muihinkin omaisuusosiin nähden. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuna, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.

4. Osuuskunnan hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sekä säästökassan sääntöjen määräyksiä, lukuunottamatta velkakaupan harjoittamista. Eri omaisuuserät on tulipalon sekä sotavahingon varalta vakuutettu kohtuullisista määristä. Kiinteistöjen omistus- ym. asiapaperit ovat saamiemme selostusten mukaan kunnossa.

Kun lisäksi saatoimme todeta, että osuuskunnan asioita on hoidettu onnistuneesti ja hyvällä harrastuksella, ja kun ei muutenkaan ilmaantunut huomauttamisen aihetta, ehdotamme,

että tilinpäätös vahvistettaisiin,

että tili- ja vastuuvelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1939, kuitenkin ehdolla, että saatavat ja ylimääräiset mittahävikit maksuvelvollisilta peritään.

Johtokunnan ylijäämäkäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

Kiikassa 8. päivänä huhtikuuta 1940.

T. J. PUUMALAINEN.

KKn määräämä tilintarkastaja

VILHO KRÖPI.

Osuuskuntakokouksen
valitsema tilintarkastaja

HUGO TUOMINEN.

Osuuskuntakokouksen
valitsema tilintarkastaja

Tarkastettuaan johtokunnan laatiman toiminta- ja tilikertomuksen vuodelta 1939, sekä tilintarkastajain siitä antaman lausunnon, jättää hallituneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21 §:n 10 ja 11 kohtien mukaisesti osuuskunnan varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäviksi, ehdottaen että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kiikassa huhtikuun 13 p:nä 1940.

KALLE POHJA.

Puheenjohtaja.

L. Mäntylä.

Sihteeri.

Edistysmielinen osuuskauppaliike ja sen keskusjärjestöt.

Edistysmielisten osuuskauppojen kuten niiden keskusjärjestöjenkin toimintaan löi kulunut kohtalokas vuosi leimansa. Elokuun loppuun asti oli niiden toiminta vielä normaalista ja erittäin lupaavaa. Eurooppalaisen suursodan puhkeaminen, omassa maassamme ilmennyt sodanuhka ja lopuksi sodan alkaminen Neuvostoliiton tekemän hyökkäyksen muodossa merkitsivät osuuskauppaliikkeelle ja keskusjärjestöille monenlaisia häiriöitä, vaikeuksia myynnin vähennystä. Sota on useillekin osuuskaupoille merkinnyt raskaita menetyksiä niiden toimipaikkojen tuhoutumisen vuoksi, mutta kokonaisuutena ottaen on vuosi 1939 päättynyt osuuskauppaliikkeellemme jopa huomattavan edistyksen merkeissä.

Vuoden kuluessa liittyi edistysmielisiin osuuskauppoihin kaikkiaan 26.206 jäsentä. Kuoleman kautta ja muista syistä väheni entisten jäsenten luku yhteensä 9.801:llä. Täten osuusliikkeiden jäsenmäärä lisääntyi 16.408:lla. Koko jäsenluku vuoden vaihteessa oli 323.081.

Osuusliikkeiden liikevaihto nousi viime vuoden aikana lähes 150 milj. markalla eli 7,1 %, koko liikevaihdon ollessa 2.252.582.127 markkaa.

Kuluneena vuonna avattiin 147 uutta sekataivaramyymälää ja lopetettiin (suurelta osalta sodan vaikutuksesta) 143. Vuoden lopussa oli näitä myymälöitä toiminnassa kaikkiaan 1.839. Muita myymälöitä avattiin 51 ja lopetettiin 26, joten lisäykseksi jäi 25. Kahvilain ja ruokalain luku oli vuoden päättyessä kaikkiaan 174, missä lisäystä 9. Kaikkien toimipaikkojen yhteinen lukumäärä oli 2.534, missä lisäystä oli 38.

Osuusliikkeiden säästökassain talletuskanta oli vuoden päättyessä 366.273.363 mk, vähennystä oli 34.387.166 mk, joka johtuu runsaasta talletusten ulosotosta elokuun jälkeen.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto r.y.

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton toimintaan vaikutti kulunut vuosi monella tavoin. Vuoden lopulla neuvontatoiminta ja osaksi kasvatustyö lisääntyivät, kun sen sijaan eräiden muiden toimialojen, erikoisesti rakennustoiminnan ja valistustyön mahdollisuudet supistuivat. Paperitavarain tukkukaupan, kirjapainon, kirjansitomun, paperipussitehtaan, tarkkailuvälinehtaan

ja paperinliimauslaitoksen toiminta jatkui järkytyksestä huolimatta edistuksen merkeissä. KKn liikevaihto nousi kuluneen vuoden aikana 25.312.250 mk:aan, jossa lisäystä 1.301.657 mk.

Vuoden kuluessa perustettiin ja KKn jäseneksi liittyi yksi uusi osuusliike, nimittäin Osuusliike Pohjankangas i.l., jonka kotipaikkana on Kankaanpää, josta paitsi Aa. Ädalen i.l. vuoden kuluessa alkoi toimintansa. Vuoden lopussa oli KKn jäsenliikkeiden luku täten 127, jossa lisäystä 2.

Osuustukkukauppa r.l.

Osuustukkukaupan r.l. liikevaihto v. 1939 oli 1.257.261.911 mk 38 p. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 61,3 milj. markkaa eli 5,1 %.

OTKn omista tuotantolaitoksista lähetettyjä tuotteita laskutettiin mk 243.259.405:20 arvosta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 14,4 mk eli 6,3 %.

Eri tuotantolaitosten kehitys oli seuraavanlainen:

Kahvipaahtimo lähetti viime vuonna 3.070.942 kg paahdettua kahvia. OTKn välittämästä kahvimäärästä kulki siten jo 82 % kahvipaahtimon kautta. Edellisenä vuonna oli paahtimon lähetetyn kahvin määrä 2.829.233 kg, joten lisäys viime vuonna oli 241.709 kg eli 8,5 %. Lähetetyn kahvin raha-arvo oli 71,8 milj. mk ja oli siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 18,9 %.

Helsingin myllystä lähetettiin viime vuonna 10.633.843 kg erilaisia vehnäjauhoja, 2.534.386 kg kaurahiutaleita ja 4.759.994 kg erilaisia rehuja eli yhteensä 17.928.223 kg, raha-arvoltaan 62,8 milj. mk. Edellisenä vuonna oli yhteismäärä 16.746.754 kg ja raha-arvo 59,6 milj. markkaa.

Jääsken ruisjauhomyllystä lähetettiin ruisjauhoja kaikkiaan 7.258.710 kg, raha-arvoltaan 19,8 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin 6.455.409 kg ja oli lähetettyjen jauhojen raha-arvo 17,6 milj. markkaa.

Margariinitehtaalta lähetettiin 1.525.475 kg margariinia ja 188.900 kg tekoihrraa eli yhteensä 1.714.375 kg, raha-arvoltaan 20,6 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin margariinia ja tekoihrraa yhteensä 2.112.548 kg ja oli lähetetyn määrän raha-arvo 25,3 milj. markkaa. Vähennys viime vuonna johtui siitä, että tehdas joutui koko loppuvuoden, lähes suurvaltain sodan puhkeamisesta lähtien kärsimään raaka-aineiden puutetta, kun maat,

joista niitä aikaisemmin oli tuotettu, kielsivät margariinin valmistuksessa tarvittavien rasvojen maastaviennin kokonaan.

Pukimon valmisteiden viime vuonna toimitetun määrän raha-arvo oli 22,3 milj. markkaa. Lisäys edellisestä vuodesta oli 6,7 %.

Neulomosta toimitettujen valmisteiden raha-arvo oli 14,7 milj. mk, johon sisältyvät myös valtiolle toimitetut äitiysavustuspakkaukset. Edellisenä vuonna oli toimitusten raha-arvo 13,9 milj. markkaa.

Naisten pukimo lähetti vuoden kuluessa valmisteitansa kauppaan 1,4 milj. mk:n arvosta. Edellisenä vuonna oli vastaava määrä 1,6 milj. markkaa.

Vuodevaatetehtaan valmisteita lähetettiin 3,8 milj. markan arvosta. Määrässä oli vähennystä edellisestä vuodesta 10,1 %.

Teknokemiallisesta tehtaasta lähetettyjen tuotteiden raha-arvo oli 9,4 milj. markkaa, edellisenä vuotena 9,5 milj. markkaa.

Tulitikkutehdas lähetti 50.052 laatikkoa á 1.000 rasiaa tulitikkuja, josta määrästä osa meni ulkomaille. Tuotannon raha-arvo oli 5,5 milj. mk. Edellisenä vuonna tehdas lähetti tulitikkuja 52.842 laatikkoa á 1.000 rasiaa, raha-arvoltaan 5,7 milj. markkaa.

Lihanjalostustehdas lähetti viime vuonna valmisteitansa 11,1 milj. markan arvosta. Edellisenä vuonna oli lähetettyjen valmisteiden raha-arvo 9,9 milj. markkaa, joten lisäys oli 12,2 %.

Osuustoiminnalliset vakuutuslaitokset.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Kansan toiminta kehittyi viime vuoden aikana suotuisasti aina syyskuun alkuun asti. Tällöin puhjenneen suurvaltojen välisen sodan johdosta uusien vakuutusten hankinta alkoi heikentyä ja vanhojen vakuutusten raukeaminen jonkun verran lisääntyä. Maamme jouduttua sotaan pysähtyi uusien henkivakuutusten päättäminen jokseenkin kokonaan. Varsinaisten henkivakuutusten hankinta nousi viime vuonna 13.570 vakuutukseen 124,3 milj. mk:n määrälle. Kuolleisuus vakuutettujen keskuudessa pysyi normaalina siihen asti, kunnes maamme joutui sotaan. Tämän jälkeen on kuolleisuus sotakuolemantapausten johdosta kasvanut.

Tarkemmat tiedot vakuutuskannan määrästä, kuolemantapauksista ja yhtiön taloudellisista tuloksista eivät tätä kirjoitettaessa ole vielä selvillä.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan palovakuutusosaston suoraan hankkimien palovakuutusten kanta nousi vuoden 1939 päättyessä 67.393 vakuutukseen 3.240,6

milj. mk:n vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on yli 5.000 vakuutusta ja noin 500 milj. mk. Palovahinkoja sattui viime vuonna 171, eli 24 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tapaturmavakuutusosaston toiminta osoitti myös edelleen suotuisaa kehitystä. Huolimatta hankinnan heikentymisestä sodan johdosta saatiin vakuutuskantaan merkitä lisäystä. Niinikään pysyivät korvaukset edelleen kohtuullisina.

Yhtiön autovakuutusosaston vakuutuskanta nousi viime vuoden päättyessä 1.177 vakuutukseen.

Eläkelaitos Tuen vakuutettujen luku lisääntyi vuoden 1939 aikana 179:llä, nousten 3.810:een. Vakuutettujen vuotuinen eläkesumma kasvoi 3,3 milj. markalla, nousten vuoden lopussa 31,2 milj. markkaan.